

Oslava konzumu. Komentář Štěpána Chába

- CZ24 News | 24. prosince 2023

Na těch internetech (nás nevyjímaje) se vyrojilo zase po roce několik příspěvků o tom, kterak nositel svého sdělení nekoupil nikomu žádný dárek, neupekl ani vanilkový rohlíček, neodsoudil se k několika dnům tichého smrdění, protože vanu mu neobsadil vánoční kapr, nechal stromeček v lesní školce dál růst. A to vše v rámci „boje“ proti konzumu. Konzum je totiž zlo a měli bychom radši klečct na hrachu a zpytovat své duše. A já si tak říkám, co je tak špatného si jednou za rok nacpat nácka a udělat pekelnou radost svým bližním? Ale jistěže pekelnou. Jakou jinou, o Vánocích, kdysi oslavě slunovratu, teď oslavě narození největšího Žida, na kterého sami Židé hledí s jistou skepsí.

Jeden z mých malých do dopisu Ježíškovi napsal vzduchovku. Chce ji tak moc, že ji v dopise zmínil třikrát a z toho ji jednou ještě podtrhnul. A už týden za mnou chodí jako stín a škemrá, abych ji koupil já, že Ježíšek ji nedonese. Protože prostě nedonese. V rámci zpytování duše bych měl synáčkovi, až si místo vzduchovky rozbalí stojan na noty, vysvětlit, že teď, právě teď, u toho pro něj tragického zklamání, mu roste dušička do nebeských výšin a stane po boku Kristově. Nebo možná ne?

A tak mu už týden vtloukám, aby věřil, protože Ježíšek mu tu vzduchovku prostě donese. A když nedonese, dodám, za měsíc budou narozeniny, tak ji stejně koupíme. A těším se jako malý, až můj milý potomek pod stromečkem zahlédne tu podlouhlou, ale velikou krabici. Se zatajeným dechem bude trhat papír a před ním se bude vynořovat vysněné. Ta očička plná nadšení za to stojí. Nenajde tam stojan na noty, ač i ten by potřeboval, protože od září velmi svědomitě skřípe na housle, přičemž noty mu leží na posteli, na židli, na zemi, kde se právě rozhodne trénovat svůj snad brzy objevený talent. Rozbalí si festovní vzduchovku a kupu diablek. A pak si spolu zastřílíme na plechovku.

Když mi bylo asi jedenáct, vyrazil jsem s mým bratrem na druhé Vánoce. Rodiče už byli úspěšně rozvedení, hlavní Vánoce jsme si užili doma, teď kalupem k tatíčkovi. Nakouknout, co pro nás u něj Ježíšek nechal pod stromečkem. Žel, jako malí jsme do důsledku nepromysleli to, že ten rok našel náš otec konečně vlastní podstatu a přihlásil se se vši vervou k judaismu. Když jsme přibyli do jeho příbytku, s očima navrch jsme poslouchali kázání o tom, kde a za jakým rohem máme hledat duchovno a vlastní duši. V příbytku nebyl stromeček, kapr se nepálil na plotně, k nahořklému zelenému čaji nebyl ani vanilkový rohlíček k nakousnutí. Trochu přitrapnělá atmosféra s postupně se odcizujícím otcem, který věděl, že jsme šli po pachové stopě Ježíška a jako ohaři se dočuchali až k otcově bydlišti, ale on záměrně o Vánocích a ani změně pravidel neřekl ani slovo. Mluvil, jako kdyby byl všední den a on u kolenou neměl dětičky s prosebnými výrazy, které říkaly – pěkně povídáš, pěkně, ale kde máš ty dárky. Ještě loni tu byly, teď už nejsou. Jen zelený čaj a trapná pauza před polknutím knedlíku. To zklamání, které jsme s bratrem při cestě zpátky zažívali, bylo ukruté. Přiznávám, že jsem kvůli tomu větší duchovní obzor nezískal, ba naopak, i tím, že tatíček nedokázal vysvětlit to, co dělá, započala cesta odcizení i u mě.

Snad jsem z toho získal jakousi touhu udělat svým malým o Vánocích vždycky setsakra radost. Naplnit je za ten jeden den v roce potěšením ze slova „mít“, ne pouze slova „být“. Protože „jen“ být jsou odsouzení po zbytek roku. Vánoce jsou jiné. Mají být kouzelné. A tak dárky na Vánoce nakupuju už někdy od srpna. Sem tam nějaký, aby pod stromečkem bylo radosti, že bychom ji mohli vyvážet. Vzduchovka už ležela ukrytá na půdě od září. Skrývala se tam a cítila, že už někomu patří, že stačí počkat a už spolu rozmetají pár plechovek. Dneska se dočkají. Oba, jak můj milý malý, tak i vzduchovka.

Včera, den před Vánoci, jsme se synáčkem zahájili debatu nad tím, jak je možné, že Ježíšek nosí chudým méně dárků než bohatým. Méně, a ještě levné. Svojně jsme se rozhořčili, že v tom není zbla spravedlnosti. K jednoznačnému odsudku vánočních pořádků jsme ovšem nedospěli, nevěda, jak to pojmout a nevyjít z toho jako ateista a zažraný materialista. Možnost, že si s mou krásnou a moudrou paní hrajeme na Ježíšky my, je ve hře, ale zatím, u toho nejmladšího, nepřevzala nadvládu. To by pak došlo jen k tradičnímu studu hraběte nad chudobou svých rodičů. Stále je na vážkách. Pochybuje.

Je to konzumerství? Pozorovat to vzrušení v oku potomka? Vidět tu radost, dávat tu radost? Nezavládne v našem kruhu rodinném všeobjímající pocit ne nenažranosti, ale lásky a plného prožívání rodinného spoluzití? To dětské jé, jé, jé, vzduchovka. Není to ono rodinné? Není to ono rodinné, když si má krásná a moudrá paní pod stromečkem rozbalí trochu extravagantní kabát, který jsem jí, prostřednictvím Ježíška, zabalil? Třeba se jí nebude líbit. Třeba ano. Ale budeme tam všichni spolu. Sem tam hodím okem po mé paní, ona zase po mně, spokojení, jaké to juchání rozeznělo ten náš rozpadající se dům. Chvilka nezřízené radosti v krásném světě. V krásné zemi. V krásné rodině. V krásné existenci. Napapaní a veselí. Aspoň o těch Vánocích. Mně se to líbí. Třeba si Vánoce užijete a užíváte podobně. Mnozí si právě o Vánocích tu trnovou korunu nandají a ještě přitlačí, aby byla hodně cítit. Já si ji naopak na chvíli sundám a prostě, potěšen, že jsem potěšil korporace a obchody, nakrmím mé děti konzumem. Ducha a vlastní duchovno je třeba hledat v každodennosti, nikoliv jednou za rok u stromečku, kde se duchovno často jen předstírá, abychom nebyli tak okatě prázdné nádoby.

AUTOR: Štěpán Cháb

ZDROJ: krajskelisty.cz